

Чепурко А. С.,

студентка кафедри журналістики

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

Науковий керівник: Семенець О. О.,

доктор філологічних наук,

професор кафедри журналістики

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

РОЛЬ РЕСУРСУ TEXTY.ORG.UA В БОРОТЬБИ З ДЕЗІНФОРМАЦІЄЮ ТА ІМПЕРІАЛІСТИЧНИМИ НАСТРОЯМИ АГРЕСОРА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Війна – це не лише трагічні випробування для народу, а й простір для розвитку. У кризові часи люди шукають надихаючі та мотивуючі приклади для наслідування: активістів, героїв, політиків тощо. Сильні сторони кожної особистості складають сильну націю та будують сильну країну. Підкріплюють цей процес і представники четвертої влади – журналісти, без праці яких складно уявити становлення та розвиток могутньої демократичної держави. Працівники медіа так само потребують прикладів для наслідування у власній професійній діяльності, чим і зумовлена актуальність даного дослідження.

Сьогодні Україна може пишатися низкою державних та незалежних інформаційних компаній, серед яких: Суспільне, Укрінформ, Радіо Свобода, Громадське тощо. Супервайзерами цих «велетнів» української журналістики виступають медіакритичні ресурси, як-от: Детектор медіа, Медіакритика, Інститут масової інформації. Унікальним (і тому – цікавим для дослідження) видається незалежне видання Texty.org.ua, як приклад вдалої інтеграції сучасних інформаційних технологій (журналістика даних, машинне навчання) у форматі «повільних медіа» (slow media).

На сайті Texty.org.ua читача зустрічає рубрика «Хід війни», в якій із посиланнями на надійні джерела викладено відомості про ключові події боротьби українського народу проти агресора. Кожен матеріал зручно маркований добіркою ключових слів: імен спікерів та учасників, назв населених пунктів, процесів та понять, про які йде мова. Таким чином відбувається інформування аудиторії про важливі віхи сучасної історії. Тексти видання представлені здебільшого якісною аналітикою, і не просто надають відомості, а ще й висвітлюють причинно-наслідкові зв'язки між подіями, містять їх експертну оцінку

та елемент прогнозування майбутнього на основі фактів. Такий глибокий підхід до викладу інформації робить ресурс Texty.org.ua важливим інструментом відображення правдивих картин об'єктивної реальності, що не допускає множини трактувань та не залишає місця для маніпуляцій фактами.

Не можна оминати увагою й рубрику «Дезінформація», що містить регулярно оновлювану добірку моніторингів російських, світових та українських ЗМІ на предмет виявлення та спростування тез російської пропаганди. Матеріали цієї рубрики – класичний приклад журналістики даних, яка є основою діяльності ресурсу Texty.org.ua. З допомогою багатоканальної моніторинг-платформи SemanticForce видання в автоматичному режимі аналізує масиви інформації (до 1000 новинних сайтів) за певний період на предмет наявності та кількості деструктивних тез роспропаганди. Дані досліджень представляються читачеві у вигляді лаконічної інфографіки, яка супроводжується поглибленим аналізом від автора матеріалу. Таким чином, дії агресора в медійному полі набувають чіткого статистично обчислюваного образу, що породжує невичерпні можливості для цивільних громадян впізнавати та оминати ворожі меседжі в медіапросторі, а для журналістів – досліджувати явища російської пропаганди та розвінчувати їх.

Журналістика даних породжує численні інтерактивні проекти Texty.org.ua: дашборди, мапи, інфографіку, добірки, зображення та багато іншого. Читач може взаємодіяти з цими об'єктами для глибшого розуміння процесів та явищ. Так, наприклад, масштабний інтерактивний дашборд «Деза війни» [1] відслідковує динаміку тем дезінформації в російських ЗМІ від 24 лютого 2022. Об'єкт надає змогу вручну виставити період та подивитись, які теми превалювали в інфопросторі агресора в цей час. Методологія отримання цих даних поєднує технологію автоматичного моделювання тем (BERTopic) та ручного редагування текстів.

Журналістика даних підносить нас над журналістикою ідеї і спонукає судити за діями, а не за словами. Цифри, графіки та інтерактивні об'єкти, створені на основі числових даних, допомагають аудиторії відкинути емоції та дивитись на події прагматично, раціоналізуючи висновки про сутність агресора, його деструктивні імперіалістичні мотиви. Такий «холодний» підхід забезпечує українську націю беззаперечними аргументами у відстоюванні власної незалежності на світовій арені.

Отже, редакція з «українським поглядом на світ» [2] повністю віддається боротьбі за ідею незалежної України у вітчизняному та зарубіжному медіаполі. Англійськомовна версія сайту допомагає поширювати важливі меседжі на світову аудиторію. В епоху гібридних

війн, коли інформація стає повноцінною зброєю в медійному вимірі, видання, подібні до Texty.org.ua, стають на захисті геополітичних кордонів незалежної України так само, як HIMARS та ATACMS. Вони виборюють не лише фізичну цілісність нашої держави, але й ідею вільної демократичної України в колективній свідомості людства. Тому незалежне видання Texty.org.ua може вважатися вдалим прикладом для наслідування українськими та зарубіжними журналістами в боротьбі з імперіалістичними настроями агресора під час російсько-української війни.

Список використаних джерел:

1. Деза війни. Динаміка тем російської дезінформації: про що пишуть російські ЗМІ. *Texty.org.ua* : веб-сайт. URL: <https://topic-radar.texty.org.ua/#/?from=2022-02-24&to=2023-06-25> (дата звернення: 15.10.2023).

2. Про нас. *Texty.org.ua* : веб-сайт. URL: <https://texty.org.ua/p/about/> (дата звернення: 15.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-340-1-13>

Шкворченко Н. М.,

*доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри романо-германської філології та методики
викладання іноземних мов
Міжнародного гуманітарного університету*

ПОЛІТИЧНА ТОКСИЧНІСТЬ У НЕВЕРБАЛЬНІЙ ТА ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНІЙ ПЛОЩИНАХ

Всі аспекти сучасного політичного дискурсу активно візуалізуються за допомогою медійних технологій, які останнім часом виокремлюються у самостіну соціальну галузь – візуальна політика [2; 4]. Важливі політичні події супроводжуються різноманітними медіа-інтерпретаціями на телебаченні та трансляціях в Інтернеті, публічні політичні фігури формують свій власний візуальний імідж з використанням технологій брендингу у соціальних мережах, провокативні висловлення публічного політика можуть бути трансформовані в плакат або карикатуру. Таким чином, візуальна політика має на увазі цілеспрямовану діяльність по конструюванню бажаного іміджу, формуванню стійких візуальних політичних комунікацій [3] і може